

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในทศวรรษที่ผ่านมาประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีอย่างมาก สภาพปัญหาการบริหารงานในยุคปัจจุบัน ทำให้กติกาของสังคมและการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ใช้อยู่ ต้องปรับเปลี่ยนให้ทันสมัยประกอบกับ ปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจของสังคมไทยที่ตกต่ำตั้งแต่ปี 2540 ก่อให้เกิดปัญหามากมาย เช่น ปัญหา การว่างงาน หนี้สิน ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด จึงจำเป็นต้องบูรณะและสร้างระบบบริหาร กิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีขึ้นใหม่ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2547) โดยมีแนวคิด ว่าจะต้องเริ่มต้นจากการกระจายอำนาจในการตัดสินใจจากรัฐบาลที่มีระบบและ โครงสร้างการบริหาร ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตามบริบทของโลก การปรับกระบวนทัศน์ใหม่ (Paradigm Shift) ในการพัฒนา ประเทศดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 และ 9 ที่เน้นการพัฒนา “คน” เพื่อให้คนไทยเป็นคนดี มีความรู้ ปรับตัวได้ทันโลก (Empowerment) และการพัฒนา ได้แก่ กฎ ระเบียบ วิธีบริหารจัดการให้เอื้อต่อการพัฒนาคน (Enabling Environment) (สมเกียรติ พ่วงรอด, 2008)

นักคิดทฤษฎีทั้งหลายได้พยายามในการค้นคว้าหาวิธีการที่จะกำหนดแนวทางเงื่อนไข เพื่อสร้างสมดุลในการใช้อำนาจของภาครัฐและระบบราชการ ตลอดจนวิธีการในการพัฒนาประสิทธิภาพ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ในสาขาการบริหารภาครัฐอย่างกว้างขวาง และ มีการประยุกต์หลักทฤษฎีและวิชาการต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย และมีรูปแบบการบริหารงานแนวใหม่ ที่หลากหลาย “การปฏิรูประบบราชการ” หรือ “การปฏิรูปการบริหารงานภาครัฐ” ได้แก่ แนวคิด ที่ผสมผสานระหว่าง “หลักการการบริหารงานยุคใหม่” หรือ “การบริหารจัดการภาครัฐใหม่” (New Public Management) กะพัคร์ดี และ “หลักการของแนวคิดตามระบอบประชาธิปไตย” (Democratization) นำไปสู่ “หลักการบริหารงานยุคใหม่หรือแนวใหม่” จึงหมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบราชการให้มีความเหมาะสมและเป็นการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ระบบการบริหารงานดีขึ้น “ระบบราชการ” มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและสมรรถนะเพิ่มขึ้น มีขนาดพอเหมาะและทรงพลังในการพัฒนาและสามารถเอื้อประโยชน์ ให้ประชาชนและสังคมมากขึ้น และมีจุดมุ่งหมายสูงสุด คือ เพื่อให้ประชาชนคนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี

มีความเป็นอยู่ดีและมีความสุข สังคมไทยมีเสถียรภาพ และชาติไทยมีเกียรติภูมิได้รับความเชื่อถือและมีความสามารถสูงสำหรับการแข่งขันในเวทีโลก (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2545 : 5-7)

ปัญหาความเสื่อมโทรมของ “กลไกระบบราชการ” หรือ “กลไกของระบบบริหารงานภาครัฐ” เหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาเรื้อรังและเป็นปัญหาพื้นฐานของระบบราชการ ที่บ่อนทำลายและสร้างความอ่อนแอให้แก่ระบบราชการเป็นต้นเหตุของการทำงานที่ล่าช้า สิ้นเปลือง สูญเปล่า ไม่ประหยัด ไม่คุ้มค่า มีความบกพร่องผิดพลาดและไม่เป็นที่พึงพอใจของผู้รับบริการ และเกิดปัญหาทุจริตประพฤติมิชอบ หากปล่อยปละละเลยไม่ให้ความสำคัญกับ “ปัญหา” ของระบบราชการ ปัญหาเหล่านี้จะยิ่งฝังรากลึกเกินกว่าจะเยียวยา เกิดผลกระทบในวงกว้างต่อความมั่นคงด้านต่าง ๆ ของประเทศ ทำให้ประเทศไทยไม่สามารถปรับตัวให้ทันการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมต่าง ๆ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2545 : 7) ธรรมภิบาล (Good Governance) จึงเป็นมิติของกระบวนทัศน์ใหม่ การบริหารงานภาครัฐ ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การเน้นบทบาทของผู้บริหารงานภาครัฐในฐานะที่เป็นผู้ให้บริการที่มีคุณภาพสูงตามที่ประชาชนต้องการ การสนับสนุนให้เกิดความเป็นอิสระในการบริหารงานแต่ละระดับมากขึ้น และเป็นหลักคิดในการบริหารองค์กร เพื่อประกันเรื่อง नी่อราชฎร์บังหลวมและความไม่มีประสิทธิภาพการบริหารงานอย่างโปร่งใส มีคุณภาพ ระบบธรรมาภิบาลจึงเป็นหัวใจสำคัญยิ่งของทุกองค์กร แต่ต้องอาศัยการปรับตัวและเตรียมความพร้อมของประชาชนและผู้บริหารในทุกกระดับ (ไชยวัฒน์ คำชู และคณะ, 2545 : 25) ซึ่งการบริหารหน่วยงานของรัฐให้เกิดความโปร่งใสจากการปฏิบัติงานนั้น การตรวจสอบยังกระทำได้ยากจนนำไปสู่การทุจริตและคอรัปชั่นของข้าราชการในทุกประเภทและทุกระดับพื้นที่ (ประยูร พรหมพันธ์, ม.ป.ป. : 3)

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานของรัฐหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับผลกระทบในการปฏิรูปโครงสร้างของตำรวจขึ้นมาใหม่ โดยเน้นไปที่การกระจายอำนาจ (Decentralization) ไปยังหน่วยงานในระดับปฏิบัติให้มากที่สุด และการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม (Participation) ในการบริหารงานตำรวจในระดับต่าง ๆ ตามหลักการของธรรมาภิบาลโดยประชาชน ในฐานะผู้รับบริการจะสามารถตรวจสอบการทำงานของตำรวจได้อย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตามการที่จะเข้าไปสู่การกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเต็มรูปแบบ จำเป็นจะต้องมีการพัฒนาอย่างมีแบบแผนและเป็นขั้นตอน เพื่อให้สามารถบังเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นการปรับปรุงโครงสร้างและระบบงานตำรวจตามสถานการณ์บ้านเมืองในขณะนี้ จึงได้ยึดหลักการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 และแผนแม่บทการปฏิรูประบบราชการ (พ.ศ.2540–2544) เป็นแนวทาง กล่าวคือ การจัดตั้งสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นการปฏิรูประบบงานตำรวจครั้งสำคัญ ซึ่งถือเป็นการสร้างรากฐานของการพัฒนางานตำรวจ เพื่อให้กลไกหลักของรัฐในการบังคับใช้กฎหมายสอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยเน้นการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และตรวจสอบการดำเนินงานของตำรวจ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2543 : 42)

นอกจากนี้รัฐบาลมีนโยบายที่จะปรับปรุงกิจการตำรวจให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีระบบการบริหารจัดการที่คล่องตัวเป็นอิสระภายในกรอบของกฎหมาย มีการกระจายอำนาจและเปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ตรวจสอบ ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะแก่ตำรวจอย่างเป็นระบบ จึงได้โอนกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทยมาจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เน้นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกระดับ และการกระจายอำนาจทางการบริหารไปให้หน่วยงานระดับปฏิบัติการอย่างเต็มที่ โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจแห่งชาติ (กต.ตร.) เป็นองค์กรนโยบายตำรวจแห่งชาติ และให้มีคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจกรุงเทพมหานคร (กต.ตร.กทม.) และคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจจังหวัด (กต.ตร.จังหวัด) ตลอดจนคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจระดับสถานีตำรวจ (กต.ตร.สถานีตำรวจ) เป็นองค์กรที่นำนโยบายการพัฒนา และการบริหารงานตำรวจไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลตามนโยบายระดับชาติที่กำหนด รวมทั้งนำความคิดเห็น และปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่กลับขึ้นมาสู่กระบวนการกำหนดนโยบายระดับชาติ ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ซึ่งนับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ ในการเปลี่ยนแปลงกิจการตำรวจไทยที่มีรูปแบบองค์กรตามกฎหมายที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับตำรวจในการติดตามและตรวจสอบการบริหารงานตำรวจ

ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐมจึงมีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานระดับสถานีตำรวจ ตาม “ระเบียบ กต.ตร. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับสถานีตำรวจ พ.ศ.2543” ซึ่งออกตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการตรวจสอบติดตามการบริหารงานตำรวจ พ.ศ.2542 โดยคณะกรรมการประกอบด้วยข้าราชการตำรวจ ข้าราชการฝ่ายปกครอง และประชาชน มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงกิจการตำรวจ และพัฒนาบุคลากรในสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนเปิดโอกาสให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจในระดับสถานีตำรวจและให้มีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการประสานการตรวจสอบและติดตามการปฏิบัติงานตำรวจในระดับสถานีตำรวจ ให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานของตำรวจให้เป็นไปตามนโยบายในการพัฒนาและการบริหารงานของตำรวจ รับคำร้องเรียนของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจในสถานีตำรวจ ให้ข้อมูลข่าวสาร และเสนอปัญหาความเดือดร้อน และความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่ รับแนวทาง และนโยบายการพัฒนา และการบริหารงานตำรวจจาก กต.ตร. หรือ กต.ตร.จังหวัด แล้วแต่กรณี ไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลตามนโยบาย แล้วรายงานผลการปฏิบัติให้ กต.ตร. หรือ กต.ตร.จังหวัด ทราบตาม กต.ตร. กำหนด นอกจากนี้ยังต้องให้คำแนะนำและช่วยเหลือสนับสนุนการประชาสัมพันธ์ และการบริหารงานของสถานีตำรวจ แต่จากการปฏิบัติงานร่วมกันของคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานระดับสถานีตำรวจที่ผ่านมา กว่า 5 ปี ยังไม่เป็นที่ประจักษ์ว่าการปฏิบัติงานและอำนาจหน้าที่ที่กำหนดขึ้นตามระเบียบนั้น เป็นไปตาม

วัตถุประสงค์การแสดงบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานระดับสถานีตำรวจ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2543 : 43)

ดังนั้น การนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จนั้นน่าจะมีปัจจัยที่เกี่ยวพัน ได้แก่ การปรับเปลี่ยนบทบาท ภารกิจ และวิธีการบริหารงานของรัฐ เน้นการปรับบทบาทภาครัฐ ทำให้ภารกิจที่จำเป็น เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและตอบสนองความต้องการของประชาชน การปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณ การเงิน และการพัสดุเป็นระบบงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงาน ผลลัพธ์ และผลสัมฤทธิ์ การปรับเปลี่ยนระบบบริหารงานบุคคล เพื่อให้ระบบราชการมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมในการปฏิบัติราชการ การปรับเปลี่ยนกฎหมาย เพื่อให้มีความทันสมัย เอื้ออำนวยความสะดวก รวดเร็ว โปร่งใสในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมและค่านิยม มุ่งส่งเสริมให้ข้าราชการเน้นการให้บริการประชาชน มีความรับผิดชอบต่อสังคม ส่วนปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ คือ ปัจจัยภายนอก ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงจากกระแสโลกาภิวัตน์ของโลกในปัจจุบัน เน้นปัจจัยกระตุ้นต่อความต้องการในสิ่งของวัตถุและสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะดวกสบายได้อย่างมากมาย จนบางกรณีเกินความจำเป็นขั้นพื้นฐานของมนุษย์กลายเป็นความต้องการปลอมสิ่งต่าง ๆ ที่ช่วยให้ออกได้และพยายามแสวงหาอาจเข้าสู่ระบบการผ่อนส่ง นำรายได้ในอนาคตมาใช้เสียก่อนในปัจจุบัน หรือการแสวงหาลาภ เงินในทางที่ได้มาโดยมิชอบ จากการปฏิบัติงานในหน้าที่เกิดการเรียกรับผลประโยชน์ได้โตะ หรือการหักเปอร์เซ็นต์จากโครงการพัฒนาต่าง ๆ จากผู้รับเหมา เป็นต้น ซึ่งล้วนแต่เป็นการทุจริตและประพฤติมิชอบและผิดกฎหมาย ผิดศีลธรรม ไม่มีความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทั้งสิ้น และด้านที่มาจากปัจจัยภายใน ได้แก่ การเกิดจากภาวะในจิตใจของตนเองที่ขาดสติและมีกิเลสอยากได้จนเกินขอบเขต ความอยากที่มีกิเลสทำให้คนแสวงหาอย่างไม่มีที่สิ้นสุด จนกลายเป็นความโลภมากอยากได้ทำให้เกิดการดิ้นรนแสวงหาทรัพย์สินหรือวัตถุทั้งหลาย โดยปราศจากความยั้งคิดและรู้เหตุผล ความอยากที่มีความโลภเป็นมูลเหตุเบื้องต้นที่นำไปสู่ความไม่สามารถควบคุมจิตใจของตนเองได้ อันจะนำไปสู่การทุจริตและประพฤติมิชอบในด้านต่าง ๆ ได้ ทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (ประยูร พรหมพันธ์, ม.ป.ป. : 4)

ดังนั้น ในฐานะผู้เขียนงานวิจัยซึ่งมีสถานภาพเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานภายในตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าวที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานและการปฏิบัติงานภายในตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐมที่ขาดการมีส่วนร่วม และความไม่โปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ จึงมีความประสงค์จะศึกษาวิจัยเรื่องการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตำรวจ : กรณีศึกษาตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการของผู้บังคับบัญชาในระดับสูงสำหรับวางแผน กำหนดนโยบายการบริหารงานด้านต่าง ๆ ภายในตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม ให้มีความสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลต่อไป โดยมีกรอบทฤษฎีที่ว่าด้วย

เรื่อง ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ช่วยสนับสนุนหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตำรวจ ตามแนวคิดของ แวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น (Van Meter and Van Horn, 1975) และความสำเร็จของหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตำรวจ ของ สำนักนายกรัฐมนตรื เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับความสำคัญของปัญหาการวิจัย ผู้เขียนจึงกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตำรวจ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ช่วยสนับสนุนความสำเร็จของหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตำรวจกับระดับความสำเร็จตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตำรวจ

สมมติฐานการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับข้อคำถามของการวิจัย ผู้เขียนได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัยไว้ดังนี้

1. ความสำเร็จของหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตำรวจไปปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ช่วยสนับสนุนความสำเร็จของหลักธรรมาภิบาล มีความสัมพันธ์กับระดับความสำเร็จของหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตำรวจ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ตำรวจชั้นประทวนที่สังกัดตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม จำนวน 1,376 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้เขียนได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การคำนวณจากตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูป โดยผู้เขียนกำหนดระดับความเชื่อมั่นเท่ากับร้อยละ 95 โดยเมื่อพิจารณาจากสูตรของ ทาโร่ ยามานะ (Yamane, 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 310 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ประกอบด้วย

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุราชการ และรายได้

1.2 ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ช่วยสนับสนุนการหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ดำรงตามแนวคิดของ แวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น (Van Meter and Van Horn, 1975) ได้แก่ มาตรฐาน และวัตถุประสงค์ งบประมาณและแรงจูงใจ คุณสมบัติของผู้ปฏิบัติ การสนับสนุนของหน่วยงาน ภาวะเศรษฐกิจ สังคม การเมือง

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) แนวความคิดเกี่ยวกับความสำเร็จของหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ดำรงตามแนวคิดของสำนักนายกรัฐมนตรี้ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน จึงได้กำหนดความหมายของคำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ไว้ดังนี้

ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ช่วยสนับสนุนหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานดำรง หมายถึง การปฏิบัติงานด้วยความสุจริต ปริมาณการกระทำของเจ้าหน้าที่ลดลง ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผน และปฏิบัติงานมากขึ้น และมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานดำรงไปปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย

มาตรฐานและวัตถุประสงค์ หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจในการนำนโยบายเกี่ยวกับการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานดำรงไปปฏิบัติ

งบประมาณและแรงจูงใจ หมายถึง งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ที่สนับสนุนการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานดำรงไปปฏิบัติ

คุณสมบัติของผู้ปฏิบัติ หมายถึง ความเต็มใจ และความรับผิดชอบที่จะตอบสนองการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานดำรงไปปฏิบัติ

การสนับสนุนของหน่วยงาน หมายถึง จิตความสามารถของหน่วยงานสังกัด ดำรงจรรยา จังหวัดนครปฐม ที่รับมอบหมายการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานดำรงไปปฏิบัติ

ภาวะเศรษฐกิจ สังคม การเมือง หมายถึง สภาพแวดล้อมของเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในพื้นที่จังหวัดนครปฐม

ความสำเร็จของหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตำรวจ หมายถึง แนวทางในการจัดระเบียบ เพื่อให้สังคมของประเทศทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และตั้งอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรมตามหลักพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งประกอบด้วย

หลักนิติธรรม หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติงานตามกฎหมาย ข้อบังคับต่าง ๆ ด้วยความถูกต้อง ได้รับการพัฒนาบุคลากรอย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกัน มีกระบวนการหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือหลักความชอบธรรมในการปฏิบัติหน้าที่

หลักคุณธรรม หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจยึดหลักคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ มีความเสียสละในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ทุกคนสามารถอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุขด้วยความมีระเบียบวินัย ส่งเสริมการสร้างคุณภาพชีวิตของคนในสังคมให้ดีขึ้น ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาคเท่าเทียม

หลักความโปร่งใส หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจมีกระบวนการทำงานที่เปิดเผยตรงไปตรงมา มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อบุคลากรและประชาชนสามารถตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน มีช่องทางให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและรับทราบข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง ผู้บังคับบัญชาเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมรับรู้ การวางแผน การปฏิบัติงาน การประเมินผลงาน และเสนอความเห็นในการตัดสินใจ การได้ส่วน การพิจารณา และการแสดงประชามติ เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มและพลังในการทำงานที่สอดคล้องประสานกัน

หลักความรับผิดชอบ หมายถึง ผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่ตำรวจใส่ใจต่อปัญหาอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม ผลของการปฏิบัติหน้าที่สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ และสร้างความพึงพอใจต่อทุกฝ่าย

หลักความคุ้มค่า หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม การปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ มีความรวดเร็ว มีคุณภาพ วรรณคดีให้บุคลากรปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพของงาน

ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม หมายถึง ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่สังกัดสถานีตำรวจภูธร ได้แก่ เมืองนครปฐม นครชัยศรี โพธิ์แก้ว สามพราน กำแพงแสน พุทธมณฑล บางเลน ดอนตูม โพรงมะเดื่อ สามควายเผือก บางหลวง ภูธรจังหวัดนครปฐม (กองกำกับ) และกระต๊อบ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตำรวจ : กรณีศึกษา ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม ผู้เขียนมองว่าในส่วน of ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม ผู้บังคับบัญชาได้นำ ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ช่วยสนับสนุนหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตำรวจ ได้แก่ มาตรฐานและ

วัตถุประสงค์ งบประมาณและแรงจูงใจ คุณสมบัติของผู้ปฏิบัติ การสนับสนุนของหน่วยงาน และภาวะเศรษฐกิจ สังคม การเมือง มาใช้ในการบริหารงาน ซึ่งถือว่าเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่จะปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด ซึ่งผู้เขียนต้องการทราบถึงปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของหลักสูตรมาภิบาลในการบริหารงานตำรวจ ของตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม โดยกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาตามหลักสูตรมาภิบาล ของสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ประกอบด้วยตัวแปร 2 กลุ่ม คือ

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุราชการ และรายได้ ซึ่งอธิบายตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1.1.1 เพศ

ฉลองนพ อัมพรัตน์ (2550 : 80) ได้ทำการศึกษา การปฏิบัติงานตามหลักสูตรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภออมลาลาย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ตามความคิดเห็นของบุคลากรในหน่วยงานที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักสูตรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภออมลาลาย จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ผู้เขียนจึงใช้เพศเป็นตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้

1.1.2 อายุ

ธนุศิลป์ สุขเสริม (2544 : 60) กล่าวว่า บุคคลจะมีการพัฒนาการด้านความรู้และความสามารถเป็นไปตามอายุ ความคิด และความเชื่อของบุคคลจะเปลี่ยนแปลงไปตามวัย ซึ่งสอดคล้องกับ วัชรี้ แก้วสา (2544 : 62) ซึ่งกล่าวว่า อายุเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดระดับวุฒิภาวะ ซึ่งในคนปกติเมื่ออายุเพิ่มมากขึ้น ระดับวุฒิภาวะจะเจริญขึ้นตามวัย รวมทั้งบุคลิกภาพต่าง ๆ ทั้งด้านความคิด และพฤติกรรมจะเปลี่ยนไป ซึ่งมีความสอดคล้องกันโดยสรุปคือ บุคคลมีการพัฒนาทางด้านความคิด ความรู้ ความสามารถ และวุฒิภาวะไปตามอายุ ผู้เขียนจึงใช้อายุเป็นตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้

1.1.3 ระดับการศึกษา

ภัทรธิดา ผลงาม (2543 : 33, 52) กล่าวว่า การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งนี้เพราะการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะเสริมสร้างความรู้ ความสามารถให้แก่ทรัพยากรมนุษย์ การศึกษาเป็นเครื่องมือขั้นต้นในการพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถของบุคคล มีการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านปัญญา จิตใจ ร่างกายและสังคม ทั้งในระดับความคิดและพฤติกรรม มีความคิดสร้างสรรค์ เคารพสิทธิของผู้อื่น สรรพทานเพื่อนมนุษย์ มีระเบียบวินัย รักษากฎเกณฑ์ของสังคม มีจริยธรรมในการทำงานเป็นหมู่คณะ และมีทักษะในการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ พนิดา อัครคะ (2544 : 1) ยังกล่าวถึงการศึกษาว่า เป็นเครื่องมือในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลในสังคมอย่างมีความสุข เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ ผู้เขียนจึงใช้การศึกษาเป็นตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้

1.1.4 อายุราชการ

อายุราชการ จากงานวิจัยของ พรชัย กายขำ (2548 : 73) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความก้าวหน้าในอาชีพของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร : กรณีศึกษากองบังคับการตำรวจนครบาล 9 พบว่า อายุราชการ ไม่มีความสัมพันธ์กับความก้าวหน้าในอาชีพข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 9 แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายนันท์ จันทร์ศัพท์ (2536 : 96) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความก้าวหน้าในอาชีพของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร : กรณีศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า อายุราชการ มีความสัมพันธ์กับความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ ผู้เขียนจึงใช้ อายุราชการเป็นตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้

1.1.5 รายได้

วัชร แก้วสา (2544 : 75) กล่าวถึง รายได้ว่าเป็นตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของบุคคล ทั้งนี้เพราะเงินนำมาซึ่งความผาสุกทางกายอันได้มาจากปัจจัยทางด้านวัตถุ เช่น อาหาร ที่อยู่ เครื่องนุ่งห่ม การรักษาพยาบาล และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ดังนั้น รายได้ที่มีมากพอจะมีผลทำให้เกิดความผาสุกในบุคคลและครอบครัว นอกจากนี้ ภัทรธิรา ผลงาม (2542 : 49-51) ยังกล่าวอีกว่า ในระดับครอบครัว รายได้เป็นตัวกำหนดสถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำรงชีวิต และรายได้ ยังมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลและครอบครัวเป็นสิ่งที่กำหนดความพึงพอใจในชีวิต รายได้ ที่เหมาะสมในครอบครัวจะนำมาซึ่งความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดี ผู้เขียนจึงใช้รายได้เป็นตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้

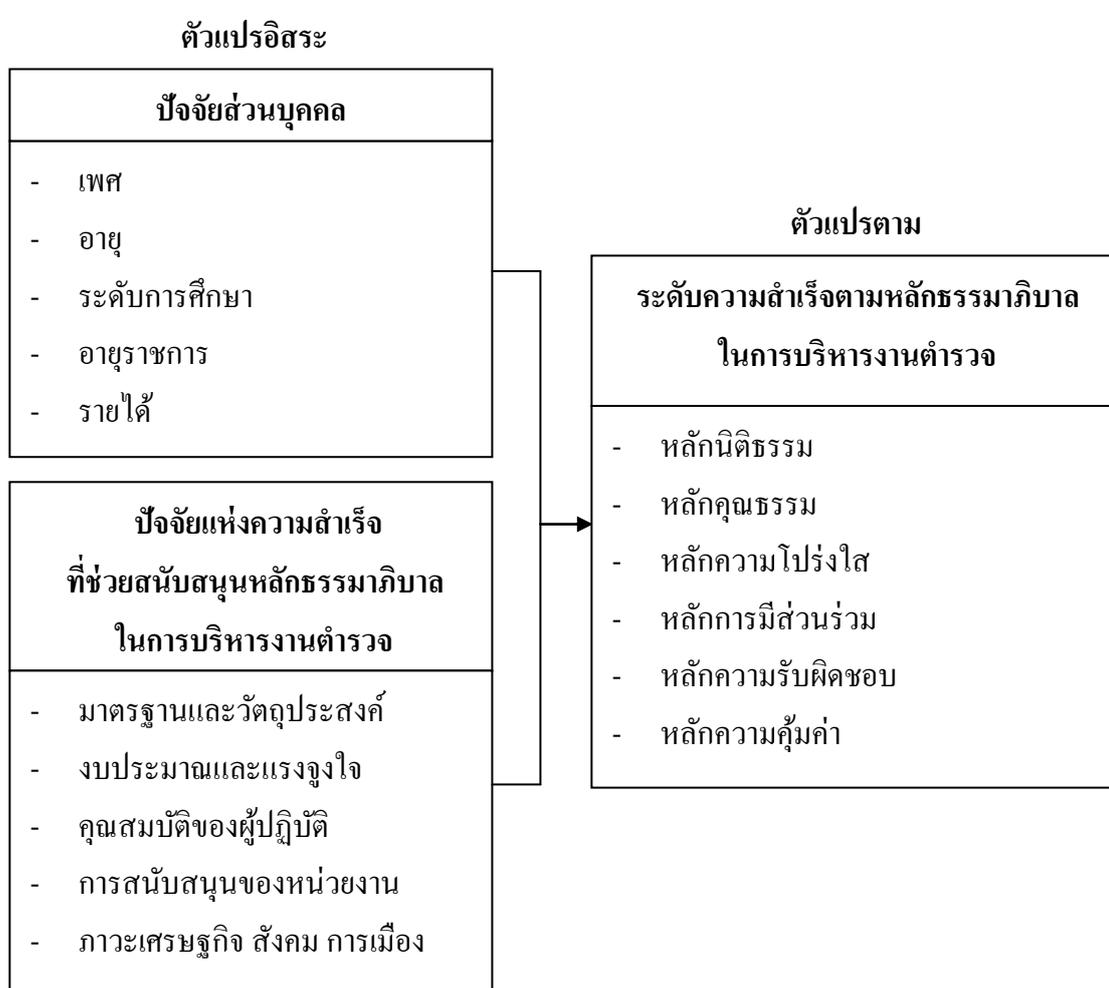
1.2 ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ช่วยสนับสนุนหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตำรวจ
ซึ่งนำมาประกอบการวิจัยเพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์และเกิดประสิทธิผลในการบริหารงาน

ความสำเร็จในการทำงาน เป็นเครื่องจูงใจให้คนทำงานมีความขยันเกิด ความกระตือรือร้น ปัจจัยแห่งความสำเร็จจึงมีผลต่อพฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคล ดังนั้นสิ่งใดก็ตามที่สามารถทำให้เกิดความสำเร็จได้ถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญ เช่น การที่มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการทำงาน มีงบประมาณเพียงพอ บุคลากรขยันทำงานอย่างเต็มที่ เต็มความสามารถ เพื่อให้เกิดความสำเร็จในงาน ดังนั้น ผู้เขียนจึงได้นำทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ ของ แวน มิเตอร์ และ แวน ฮอร์น (Van Meter and Van Horn, 1975) ได้แก่ มาตรฐานและวัตถุประสงค์ งบประมาณและแรงจูงใจ คุณสมบัติของผู้ปฏิบัติ การสนับสนุนของหน่วยงาน ภาวะเศรษฐกิจ สังคม การเมือง มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ผู้เขียนได้นำแนวความคิดเกี่ยวกับความสำเร็จของหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตำรวจ ตามแนวคิดของสำนักนายกรัฐมนตรียุคใหม่ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม หลักความคุ้มค่า

จากการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตำรวจ : กรณีศึกษาตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม ผู้เขียนได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยตามตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุราชการ และรายได้ ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ช่วยสนับสนุนหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตำรวจตามแนวคิดของ แวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น (Van Meter and Van Horn, 1975) ได้แก่ มาตรฐานและวัตถุประสงค์ งบประมาณและแรงจูงใจ คุณสมบัติของผู้ปฏิบัติ การสนับสนุนของหน่วยงาน ภาวะเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และแนวความคิดเกี่ยวกับความสำเร็จของหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตำรวจ ตามแนวคิดของสำนักนายกรัฐมนตรื ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย แสดงดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตำรวจ : กรณีศึกษา ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม คาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ทราบระดับความสำเร็จที่ช่วยสนับสนุนการนำนโยบายประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตำรวจไปปฏิบัติ
2. ทราบความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันกับความสำเร็จที่ช่วยสนับสนุนการนำนโยบายประยุกต์หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตำรวจไปปฏิบัติ
3. เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนและกำหนดนโยบายในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง